

Monumentnummer*: 514121

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 11 september 2000
Kadaster deel/nr 82883/58

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Donkerbroek Ooststellingwerf Fryslân

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Donkerbroek E 797

Omschrijving**

Inleiding

De BOERDERIJ met dwars geplaatst en ten opzichte van de schuur verschoven voorhuis werd gebouwd in 1916 in Ambachtelijk-traditionele trant met invloed van de Overgangsarchitectuur in de detaillering. Opdrachtgevers waren de gebroeders Russen uit Donkerbroek en uitvoerder was de aannemer H. van der Bosch uit Oosterwolde, mogelijk naar eigen ontwerp. De karakteristieke kleine boerderij ligt met het voorhuis naar de rijweg geïntendeerd; achter de boerderij is nog een perceel bouwland.

Buiten bescherming van rijkswege vallen een later bijgebouwde houten garage en een aan de achterzijde aangebouwde houten schuur.

Omschrijving

De plattegrond van de boerderij bestaat uit een vierkant en een rechthoek met de noklijnen haaks op elkaar en ten opzichte van elkaar verschoven. Het voorhuis bestaat uit één bouwlaag onder een schilddak belegd met zwart geglazuurde Friese golfpannen; twee nokschoorstenen; in de korte dakschilden twee kleine ijzeren daklichten. Het bouwlichaam is opgetrokken in brui-ne bezande bakstenen op een trasraam dat is afgesloten door een rollaag. Het opgaande muurwerk is verlevendigd met banden in gele strengpersbakstenen met een rode voeg ter hoogte van de onder- en wisseldorpel en van de korfbogen rondom de bovenlichten van de vensters. De gevels worden afgesloten door een gevellijst tussen een band en de gootlijst: aan de noordgevel geleed door gootklampen en versierd met ingemetselde kruizen van gele strengpersbakstenen; aan de overige gevels geleed door gootklossen, onversierd en half zo hoog als de gevellijst aan de noordzijde. Alle vensters staan onder een korfbogige strekklag met een blokkenpatroon van gele en rode strengpersbakstenen in een trommelveld, hebben een achtruits bovenlicht en zijn voorzien van

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

persiennes (deels aanwezig, deels opgeslagen in huis).

De westelijke zijgevel van het woonhuis heeft een T-venster met persiennes en een openslaand T-venster boven een drieruits provisiekelderraam met diefijzers. De noordgevel is symmetrisch ingedeeld: een middenrisaliet met aan weerszijden twee H-vensters.

Voor de middenrisaliet is een stoep; een portiek met betegelde vloer, lam-brisering en gepleisterde wanden. De portiekomlijsting heeft evenals de lichtopeningen een extra gele bakstenen rondboog tussen de muurdammen. De paneeldeur heeft sierijzers en een achtruits bovenlicht. In de rechter muurdam is een gedenksteen ingemetseld met het opschrift: K. J. R(usschen) 1916. Het middenrisaliet is doorgemetseld tot een kajuit onder overstekend zadeldak, belegd met zwart geglazuurde gegolfde Friese pannen. Het muurwerk van de kajuit is, langs onder- en wisseldorpel en rondom het bovenlicht van het tweelichtvenster, verlevendigd met banden in gele strengpersbakstenen met een rode voeg. De geveltop van de kajuit is met hout beschoten en wordt afgesloten door een houten bekroning.

De oostelijke zijgevel van het woonhuis heeft twee T-vensters. De zuidelijke achtergevel van het woonhuis heeft een nieuw vierkant vens-ter. Het zuidelijke dakschild heeft een gemetselde schoorsteen en een klein ijzeren daklicht.

Het korte nagenoeg vierkante schuurgedeelte van de boerderij is opgetrokken in één bouwlaag met een wolf/schilddak belegd met zwart gesmoorde Friese pannen; de goot rust op gemetselde gootklossen. In de noord-oosthoek van de schuur is de keuken ondergebracht: daar bevinden zich de achteringang, het keukenraam en een regenwaterput. De schuurgevel heeft acht gietijzeren stalruitjes, waarvan twee recentelijk werden vervangen door houten kozijnen. De zuidgevel van de schuur is aan het oog onttrokken.

De westgevel van de schuur heeft drie getoogde ijzeren schuurramen en een staldeur.

De noordgevel van de schuur is hoger opgetrokken en bevat de dubbele men-deuren.

Het INTERIEUR van het woonhuis is structureel in hoge mate oorspronkelijk en gaaf: een gang met oorspronkelijke getamponneerde decoraties en kleurstelling verdeelt het woonhuis in tweeën. De voorkamers bevatten belangrijke oorspronkelijke onderdelen, onder meer: enkele en dubbele vensterbanken, betegelde kachelhaarden en in de alkoof twee bedsteden. De provisiekelder heeft een vloer met estrikken.

Waardering

De boerderij uit 1916 is van algemeen cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- als exemplarische voorbeeld van een kleine boerderij,
- vanwege de hoge mate van esthetische kwaliteit van het ontwerp,
- vanwege de redelijke mate van belang wegens het zorgvuldige materiaalgebruik,
- vanwege de zeer hoge mate van structurele gaafheid van het interieur en van het exterieur,
- vanwege de hoge mate van gaafheid van inrichting en kleurstelling van het interieur,
- vanwege de hoge mate van zeldzaamheid van een oorspronkelijke exemplarische boerderij.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)